

bles ab prou feynes deixava entreu-
rer la mala claror d' un llum d' oli,
penjat d' una grossa viga que trave-
ssava la cambra de part á part.

Devant seu, sentat en una mala ca-
dira hi havia el jefe del destacament
republicà que l' havia fet presoner.

Regnava en aquella estancia el més
complet silenci, sols á voltes inte-
rromput pel confós remor de crits y
rialles dels soldats que movian gran
xibarri en una llunyana habitació.

—Tinch que fervos algunes pregun-
tes—exclamà al cap d' una estona el
capità. Y dirigintse vers al presoner,
—¿Com us diheu? preguntà.

—Enrich Lamoriere.—

—¿Com heu dit?—replicà l' altre
com si no l' hagués comprés prou bé.

—Enrich Lamoriere.—

—¿D' ahont sou fill?

—De Tours.—

El capità es movia nerviosament
en son assiento. S' aixecà per fi y co-
mensà á passejarse á grans passos d'
un extrém á altre de la cambra com
dominat per una interna agitació....
Lamoriere.... Lamoriere.... murmu-
rà entre dents... qui sab.... tindria
que veurer..... y continuava passe-
jantse capbaix, pensatiu.

De sopte com si li acudís una idea
và aturarse devant d' en Lamoriere.

—Escoltéu li digué, ¿Ahont fereu el
vostres primers estudis?

—A Tours.—

—¿No teniau cap amich á l' escola?

—Sols un ne tenia. Era un pobre
xicot fill d' una viuda. Es deya Marti-
naux. Avuy ni se ahont para. Ja fá
molts anys que soch fora de Tours
y... pero diguéme ¿perquè tantes
preguntes?... ¿No m' heu de fusellar?
Douchs deixeu-me replicà alsant més
la veu... deixeu-me.

—Silenci—feu el capità ab tó impe-
riós y aplicant el dit davant d' els lla-

vis. S' acostá més vora el presoner—
¿Qui us ha dit que vos portava á fuse-
llar? ¿Qui vos ho ha dit?

IV.

Durant llarga estona và regnar al-
tre cop el silenci més complet.

—Lamoriere digué al cap d' una
rato, el jefe dels republicans ab tó
bondadós—Sou lliure.

—¿Lliure? replicà aquell sorprés,
admirat.

—Si. Te deixo en llibertat.... En
Martinaux podria esser una fera, més
no vol la sanch de son amich Lamo-
riere.—

¿Ets en Martinaux? preguntà aquell
bó y mirántse 'l fit á fit.

—Si, contestà el capità. Soch en
Martinaux ton amich de la infantesa
y doná una mà al vendeà que la và
estrenyer entre les seves.

Varen parlar del temps passat, de
sa infantesa....—Jamay digué el ca-
pità olvidaré nostre amiatat de quit-
xalla—Dupto ni hagués un altre més
franca més sencera...¿T' en recordes?
Anavam á estudi junts. Era jó molt
grandessás, tú molt jove. Ja sabs la
poca afició que sentia jó per les lle-
tres y les burles que per aixó havia
tingut que soportar dels demès noys.

Sols tú noble pel nom y pel cor vàs
compadirte de mi y vàs brindarme
ab ta mistat.

Y d' aquesta en guardo moltes pro-
ves..... moltes. Una sobre tot que
may olvidaré.

Era poch avans de deixar mos pri-
mers estudis. Fill com era d' una
pobre viuda ab poca salut y menos
recursos no pots figurarte per quanta
miseria y privacions havia tingut que
passar. Aquell any per la diada del
teu Sant el teu pare sempre esplendit,
và regalarte una cantitat en metálich
per gastar-la en juguets ó en lo que